

PRODUKTA ATBILDĪBAS DIMENSIJA

VADĪBAS PIEEJA

G4-DMA

LDz ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, un tā ietver vislielāko kritiskās infrastruktūras objektu skaitu Latvijā. Tas nozīmē, ka ikdienā nepārtraukta uzmanība jāpievērš gan drošībai sliežu tuvumā, gan pašas infrastruktūras aizsardzībai no dažādiem ārējiem apdraudējumiem.

Tāpat LDz jā rūpējas par riska situāciju novēršanu, lai neciestu ne infrastruktūras izmantotāji, ne arī LDz darbinieki, no kuriem lielai daļai ikdienas darbs ir saistīts ar sarežģītiem, dažkārt paaugstinātas bīstamības darba apstākļiem.

Lai novērstu potenciālos apdraudējumus, LDz izstrādā un ievieš jaunus drošības risinājumus

un gādā par infrastruktūras uzturēšanu un modernizāciju, lai tā būtu droša tās lietotājiem un uzņēmuma darbiniekiem.

LDz regulāri nodrošina efektīvu informācijas sniegšanu iekšējiem un ārējiem klientiem par operatīvo situāciju dzelzceļa infrastruktūrā (īpaši būtiski ārkārtas situāciju vai problēmsituāciju gadījumos), kā arī nodrošina arvien augstākas kvalitātes informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešanu, kas ļauj laikus identificēt problēmas un risināt tās, kā arī nodrošināt efektīvu ikdienas darba procesu kustības vadības, visu līmeņu darbinieku komunikācijas un citās jomās.

G4-PR1

Dzelzceļa infrastruktūra ir viens no kritiskās infrastruktūras objektiem valstī, un tā drošībai ir jāpievērš pastiprināta uzmanība. 2011. gada 18.februārī LDz Prezidentu padome pieņēma lēmumu par Drošības direkcijas izveidi, lai efektīvizētu drošības procesu vadību uzņēmumā. Viens no struktūrvienības uzdevumiem ir uzturēt LDz infrastruktūras drošību atbilstošā līmenī. 2017. gadā infrastruktūras atjaunošanas programmas projektā "LDZ objektu aizsardzība un drošība" tika investēti 358 645 eiro, ar drošības sistēmām aprīkojot vai modernizējot 37 objektus. Būtiskākie ieguldījumi saistīti ar videonovērošanas

un piekļuves sistēmām, kā arī ugunsdrošības sistēmām. LDz kritiskās infrastruktūras un LDz objektu tehniskai aizsardzībai 2018. gadā plānots atvēlēt 360 000 eiro. Par šiem līdzekļiem tiks modernizēti un pie centralizētās videonovērošanas sistēmas pieslēgti vairāki apsargājami dzelzceļa tilti Latvijas teritorijā. Videonovērošanas sistēmu modernizācija paredzēta arī vairākos citos objektos Rīgā un Ventspilī.

Rūpējoties par darbinieku profesionalitāti, Drošības direkcija paredz arī līdzekļus apsardzes darbinieku kvalifikācijas celšanai, reizi gadā organizējot apmācības. Līdzekļi tiek ieguldīti arī drošības sistēmu tehniskajā uzlabošanā un veidošanā.

Ik dienu uzmanība tiek pievērsta drošībai dažādos objektos, lai novērstu potenciālus likumpārkāpumus vai apdraudējumu objektiem. Tā

2017. gadā par neatļautu atrašanos LDz objektos tika aizturētas 506 personas.

Viens no Drošības direkcijas uzdevumiem ir uzraudzīt iekšējo informācijas sistēmu drošumu pret dažādiem apdraudējumiem. Šim nolūkam 2017. gadā sāka jaunas IT drošības politikas izstrāde, uzmanību pievēršot arī dažādiem aspektiem, kur tehnoloģiju attīstība rada jaunus drošības riskus.

INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU LOMA

Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai, kā arī pakalpojumu sniegšanai nepieciešamas modernas informācijas tehnoloģijas, kas atbilstu gan lietotāju, gan klientu vajadzībām un vēlmēm. Informācijas tehnoloģijas kļuvušas par neatņemamu sastāvdaļu dzelzceļa satiksmes vadībā, savstarpējā komunikācijā, kā arī drošības uzturēšanā.

LDz ir izveidota struktūrvienība – Informācijas tehnoloģiju centrs (ITC; līdz 2017. gada martam, – Informatīvās skaitļošanas centrs), kas sniedz kopumā 82 dažādus pakalpojumus. Lielākā daļa no tiem tiek nodrošināti koncerna iekšienē, taču atsevišķi pakalpojumi paredzēti ārējiem klientiem (pārvadātājiem, kravu saņēmējiem, ekspeditoriem, vagonu īpašniekiem).

Pēdējos gados ITC veic pakalpojumu lietotāju aptaujas pēc pakalpojuma saņemšanas, lai identificētu klientu apmierinātības līmeni konkrētās problēmas risināšanā un nepieciešamos uzlabojumus. Pakalpojumu lietotāju pieteikumu izpildes savlaicīguma rādītājs 2017. gadā bija 90%.

ITC ir izveidojis kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 9001 “Kvalitātes pārvaldības sistēmas”, ievērojot informācijas tehnoloģiju nozari reglamentējošās prasības un pārvaldības labo praksi. Struktūrvienība nepārtraukti seko līdzi jaunākajām tendencēm IT attīstībā, kā arī regulāri ievieš procesu darbības uzlabojumus, paaugstinot to efektivitāti un uzlabojot pakalpojumu sniegšanas līmeni, kā arī sekmē ITC darbinieku kompetences līmeņa paaugstināšanu – tiek organizētas regulāras

apmācības, kā arī notiek pieredzes apmaiņa ārpus ITC.

ITC ir būtiska loma dažādu procesu atvieglošanā LDz darbā un sadarbībā ar nozares partneriem gan Latvijā, gan ārpus tās. Piemēram, 2017. gadā trīspusējās vienošanās ietvaros starp LDz, Baltkrievijas dzelzceļu un Lietuvas dzelzceļu ieviesta elektroniskā Brīdinājumu apmaiņa starp Latvijas un Baltkrievijas dzelzceļu, kam plāno pievienoties arī Lietuva. Šādas brīdinājumu izsniegšanas sistēmas uzdevums ir reģistrēt un izsniegt vilcienu mašīnistiem informāciju par maršrutā esošiem kustības ātruma ierobežojumiem infrastruktūras ierobežojumu un remonta darbu dēļ. Noslēgtā vienošanās paredz paredzētā maršrutā esošo brīdinājumu nodošanu kaimiņu dzelzceļu informatīvajām sistēmām, lai preventīvi to nodotu iekļaušanai kaimiņu dzelzceļa mašīnista brīdinājumu sarakstā.

Tāpat ieviesti dažādi uzlabojumi LDz ikdienas procesu nodrošināšanā, piemēram, uzlabojumi iekšējā sarakstē un dokumentu aprites sistēmā, elektronizēts līgumu saskaņošanas process, uzlabotas personāla elektroniskās apkalpošanas iespējas. Būtisks uzlabojums ir Telegrammu risinājuma ieviešana, atsakoties no klasiskās telegrāfa infrastruktūras un pakalpojuma lietošanas. Pagaidām gan klasiskais telegrāfs vēl ir saglabāts pārrobežu informācijas apmaiņas vajadzībām, jo to vēl arvien bieži izmanto kaimiņvalstu un galveno mērķa tirgu dzelzceļa administrācijas.

NELAIMES GADĪJUMI UZ SLIEDĒM

G4-PR2

Ik gadu Latvijā tiek reģistrēti nelaimes gadījumi ar cilvēkiem uz dzelzceļa sliedēm. Lai gan pēdējos gados negadījumu skaitam bija tendence sarukt, 2017. gadā bija vērojams to neliels pieaugums. Vairāk nelaimes gadījumu notiek dzelzceļa stacijās, taču atsevišķi nelaimes gadījumi notikuši arī ceļa posmos. Kopumā pagājušajā gadā, izņemot pašnāvības un to mēģinājumus uz dzelzceļa gājuši bojā 14, un traumēti 11 cilvēki. Gadu iepriekš negadījumos bojā gāja 15 un traumēti 3 cilvēki.

Arī negadījumu iemesli nav mainījušies - joprojām pārsvarā nelaimi izraisījuši cilvēku neuzmanība un steiga, nepārliecinoties par drošu dzelzceļa šķērsošanu, nereaģēšana uz aizliedzošajiem signāliem, kā arī reibuma stāvoklis. Nereti vainojamas arī mobilās viedierīces, kuru lietošana sliežu šķērsošanas laikā pazemina cilvēka uzmanību pret apkārt notiekošo un tādējādi var izraisīt traģiskas sekas. Pagājušajā gadā LDZ īstenotās drošības kampaņas "Atmet telefonu un dzīvo!" mērķis bija pievērst sabiedrības uzmanību mobilo viedierīču lietošanas bīstamībai brīdī, kad tiek šķērsotas sliedes.

Joprojām ir cilvēki, kuri izvēlas veikt pašnāvību, pakļūstot zem vilciena riteņiem (2017. gadā - bojā gāja 7 cilvēki un 1 cilvēks bija smagi traumēts).

Analizējot 2014.-2017. gadā nelaimes gadījumos cietušo procentuālo sadalījumu pēc dzimuma, novērojams, ka 74% no cietušajiem ir vīrieši. 52% gadījumi cietušie vīrieši no gūtajām traumām miruši, sievietēm šis īpatsvars bijis 74%.

Vecuma grupu sadalījumā vislielākais cietušo skaits ir vecuma grupā virs 51 gada, salīdzinoši bieži nelaimes gadījumos cietuši arī gados jauni cilvēki (līdz 30 gadu vecumam). Kaut arī sabiedrības uzmanība tiek pievērsta arī tam, lai cilvēki būtu īpaši vērtīgi diennakts tumšajā laikā, apkopotie dati liecina, ka diennakts laikam nav būtiskas ietekmes uz negadījumu skaita dinamiku - analizējot gadījumu skaitu laika posmā no 2014. līdz 2017. gadam, secināms, ka negadījumu skaits diennakts periodos ir proporcionāli līdzīgs. Ap 50% nelaimes gadījumu notiek dienas gaišajā laikā un tikpat tumšajā periodā.

Lai novērstu nelaimes gadījumus, ritošā sastāva mašīnisti, ievērojot šķērslī uz sliedēm - arī cilvēku - pielieto pēkšņo bremsēšanu. 2017. gadā lokomotīvu brigādēm pēkšņi bremsēt nācies 66 reizes, tādējādi novēršot nelaimes gadījumus.

Būtiski atcerēties!

250 t

Divsekciju lokomotīves svars

3000 - 6000 t

Vilciena sastāva svars

200 m > 600 m

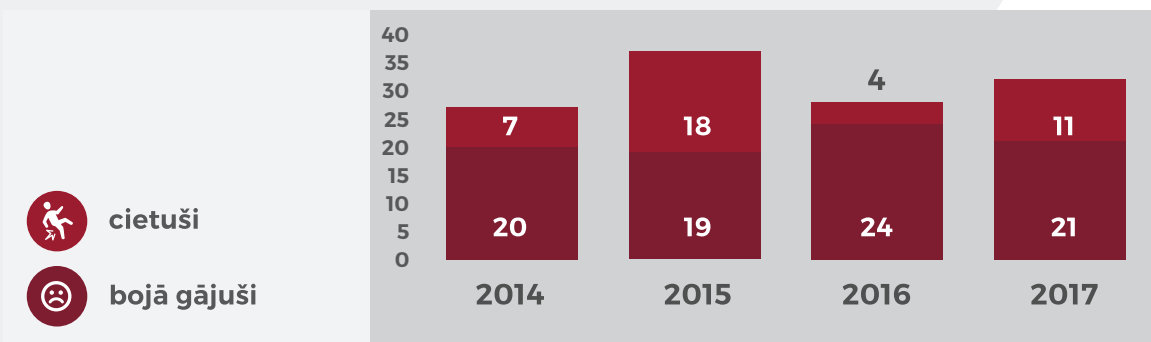
Vilciena bremsēšanas ceļš atkarībā no svara un ātruma

Potenciāli bīstamas situācijas rada arī cilvēku pārgalvīgā rīcība, atrodoties uz vilciena vagonu virsbūves transportlīdzekļa kustības laikā.

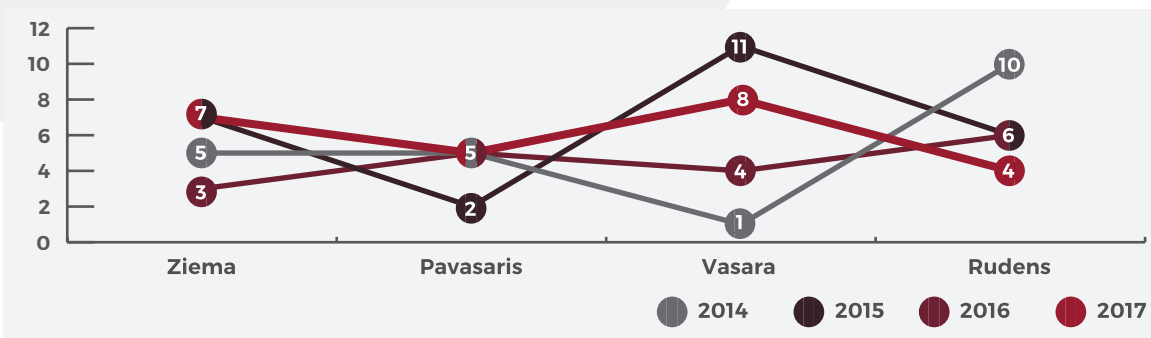
2017. gadā reģistrēti 34 šādi gadījumi. Par visiem pārkāpumiem, kuros lielākoties iesaistīti pārgalvīgi jaunieši, ziņots Valsts policijai.

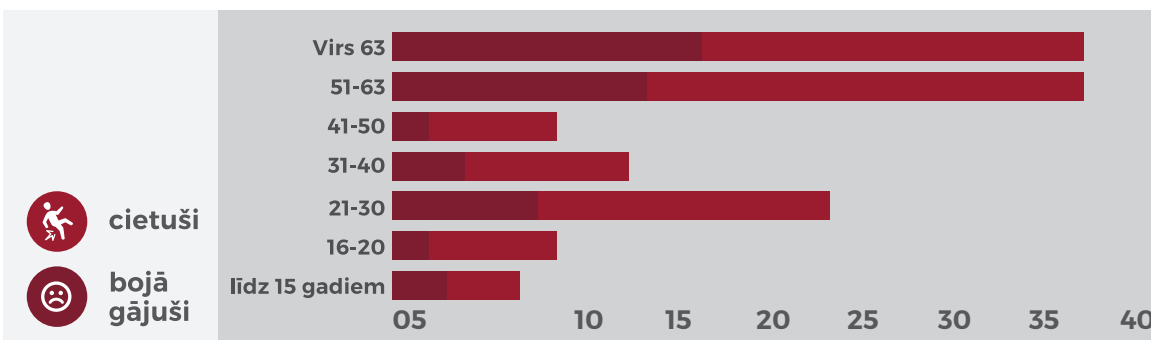
Nelaiemes gadījumos cietuši/bojā gājuši 2014.-2017. gadā

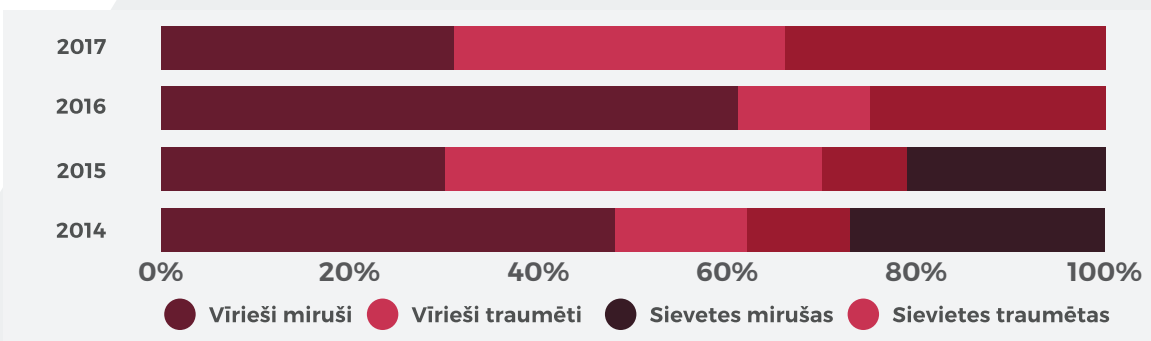
Nelaiemes gadījumos cietušo skaits atkarībā no gadalaika

Nelaiemes gadījumos un bojā gājušo dinamika pa vecuma grupām

Cietušo un bojā gājušo statistika pa dzimuma grupām

SABIEDRĪBAS DROŠĪBA

C4-PR1

LDz ievieš arī dažādus risinājumus, lai uzlabotu iedzīvotāju drošību pie dzelzceļa, īpaši to šķērsojuma vietās un stacijās. 2017. gadā pasažieru infrastruktūras uzlabošanai LDz ierīkoja jaunas pārejas un drošības "labirintus", veica peronu, gājēju pāreju un gājēju ceļiņu sakārtošanu.

2017. gada rudenī sāka Skrīveru dzelzceļa stacijas perona pārbūve, izbūvējot paaugstināto salu peronu, kā arī mainot pasažieru perona atrašanās vietu un pārvietojot to turp, kur vilcieni kursē ar mazāku ātrumu. Pēc modernizācijas perons būs vieglāk pieejams arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kļūs drošāks un ērtāks. Modernizācijas darbi turpinās 2018. gadā.

2016. gadā LDz noslēdza sadarbības līgumu ar Ogres novada pašvaldību par sadarbību jauna dzelzceļa šķērsojuma izstrādē. 2017. gada novembrī Ogres novada pašvaldībā notika tuneļa būvniecības zem dzelzceļa Kalna prospektā publiskās

apspriešanas sanāksme, decembrī sāka iepirkuma procedūra – "Dzelzceļa publiskās infrastruktūras (autotransporta tuneļa un gājēju tuneļa) izbūve". Gājēju tuneļa izbūve zem dzelzceļa ļaus jau drīzā nākotnē pilsētas iedzīvotājiem absolūti droši šķērsot dzelzceļu.

Rīgā populāra dzelzceļa šķērsošanas vieta ir Čiekurkalnā starp Čiekurkalna pieturas punktu un Krustabaznīcas ielas pārbrauktuvi. Sadarbojoties ar Rīgas pašvaldību, bijušās siltumtrases vietā pašvaldība izbūvēja gājēju ceļiņu, bet LDz pārbūvēja gājēju pāreju pār sliedēm, nodrošinot ērtāku un drošāku dzelzceļa šķērsošanu.

Kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs LDz ik gadu rīko dzelzceļa pārbrauktuvi apskates komisijas, kurās tiek iesaistītas visas uzturēšanas un drošības jautājumu risināšanā iesaistītās puses. 2017. gadā veiktas 538 pārbrauktuvi apskates.

